

Aangifte personenbelasting - aanslagjaar 2023

23 maart 2023

Woensdag 22 maart publiceerde de FOD Financiën het nieuwe aangifteformulier personenbelasting op zijn website Fisconetplus. De aangifte dikt in de drie gewesten aan met 4 codes. De Vlaamse aangifte telt nu een recordaantal van 843 codes.

We overlopen de wijzigingen in de nieuwe aangifte.

1. Genderneutraal

Gehuwde en wettelijk samenwonende belastingplichtigen van verschillend geslacht gebruiken, net als koppels van hetzelfde geslacht, vanaf deze aangifte ook als 'oudste' de linkerkolom van de aangifte en als 'jongste' de rechterkolom. Gedaan dus met 'man' links en 'vrouw' rechts.

▲ Opgelet! Waar 2 antwoordkolommen zijn voorzien, moet u uw gegevens invullen als volgt.		
Als u alleen een aangifte indient	Alleen in de linkerkolom	
Als u een gezamenlijke aangifte indient met uw echtgenoot of wettelijk samenwonende partner	De gegevens van de oudste in de linkerkolom	De gegevens van de jongste in de rechterkolom
NIEUW! Dit geldt nu ook voor gehuwden en wettelijk samenwonenden van een verschillend geslacht!		

2. Feitelijke scheiding (vak II)

Gehuwde of wettelijk samenwonende belastingplichtigen die *feitelijk gescheiden*, maar niet 'uit de echt gescheiden' zijn, noch hun wettelijke samenwoning hebben beëindigd, kruisen niet langer enkel de toestand 'feitelijk gescheiden' aan (code 1018, desgevallend aangevuld met code 1019), maar moeten vanaf deze aangifte ook altijd de toestand 'gehuwd of wettelijk samenwonend' (code 1002, desgevallend aangevuld met codes 1003 en 1004) aankruisen. Op die manier kan de toeslag op de belastingvrije som (van 1690 euro) correct worden toegekend wanneer de feitelijke scheiding in hetzelfde jaar valt als het huwelijk of de verklaring van wettelijke samenwoning, én de partner voor dat jaar geen of weinig eigen bestaansmiddelen geniet (code 1004). Fiscaal wijzigt er echter niets. Voor het jaar van feitelijke scheiding worden de al langer dan een jaar gehuwden/wettelijk samenwonenden nog gemeenschappelijk (als koppel) belast, voor de jaren volgend op het jaar van de feitelijke scheiding worden ze individueel (als alleenstaanden) belast.

1002-65	☐ gehuwd of wettelijk samenwonend ...
(Als u op 1.1.2023 feitelijk gescheiden, maar nog niet uit de echt gescheiden was (of daarmee gelijkgesteld door de beëindiging van de wettelijke samenwoning), moet u zowel code 1002-65 (gehuwd of wettelijk samenwonend) als code 1018-49 (feitelijk gescheiden) aankruisen (en in voorkomend geval ook de andere toepasselijke codes van deze rubriek).	
1003-64	☐ ... en - u bent in 2022 gehuwd en woont sinds 2021 of vroeger, tot uw huwelijk, nog niet wettelijk samen met uw echtgenoot, of - u hebt in 2022 een verklaring van wettelijke samenwoning afgelegd
1004-63	☐ De nettobestaansmiddelen van uw echtgenoot of wettelijk samenwonende partner bedroegen in 2022 niet meer dan 3.490 euro (1)
1018-49	☐ ... maar op 1.1.2023 leefden u en uw echtgenoot of wettelijk samenwonende partner feitelijk gescheiden
1019-48	☐ Uw feitelijke scheiding vond plaats in 2022

3. Gewestelijke huisvestingsmaatschappijen (vak III)

De omschrijving in rubriek A.2. van vak III is uitgebreid (code *106). De eigenaar die zijn onroerend goed verhuurt aan rechtspersonen die geen vennootschap zijn om dat onroerend goed ter beschikking te stellen aan natuurlijke personen die het goed uitsluitend als woning gebruiken, wordt niet belast op basis van de werkelijke nettohuur, maar wel op basis van het geïndexeerde KI. Daarom wordt dat KI aangegeven in code *106 en niet in code *109. Met de *wet van 21 december 2022 houdende diverse fiscale bepalingen (BS 29.12.2022)* werd de categorie 'rechtspersonen' uitgebreid met "de gewestelijke huisvestingsmaatschappij of een door haar of door de bevoegde overheid inzake sociaal huisvestingsbeleid erkende maatschappij voor sociale huisvesting". Die uitbreiding is nu ook opgenomen in de aangifte. Eenzelfde aanpassing vinden we terug in rubriek 3.a.2. van vak IX (code 3106/4106).

2. Gebouwen die u: - niet verhuurt - verhuurt aan natuurlijke personen die ze niet voor hun beroep gebruiken - verhuurt aan rechtspersonen die geen vennootschap zijn, aan gewestelijke huisvestingsmaatschappijen of aan erkende maatschappijen voor sociale huisvesting, om ze ter beschikking te laten stellen van natuurlijke personen die ze uitsluitend als woning gebruiken:	☐ KI	1106-58	2106-28
--	-----------------------------	---------------	---------------

4. Vrijgestelde overuren (vakken IV en XVI)

Net als in 2020 en 2021 zijn de in 2022 voor maximum 120 vrijwillig gepresteerde overuren (zonder toeslag) vrijgesteld van belasting. De vrijgestelde 'relance-overuren' van 2022 moeten worden aangegeven in rubriek 11.a. van vak IV (werknemers) of 6.a. van vak XVI (bedrijfsleiders). De vrijgestelde bezoldigingen voor die overuren tellen immers mee als bestaansmiddel. De vrijstelling wordt beperkt tot 120 overuren per jaar. De nog niet benutte vrijstelling voor overuren gepresteerd in 2020 en/of 2021 die pas betaald zijn in 2022, wordt overgedragen naar de nieuwe aangifte en kan nog worden gevraagd in de rubrieken 11.b en c van vak IV of 6.b en c van vak XVI. Tegelijk is de vrijstelling van 'corona-overuren' retroactief uitgebreid naar overuren gepresteerd in de openbare sector. De omschrijving van de aangifterubriek is dan ook aangepast.

11. Voor vrijstelling in aanmerking komende bezoldigingen voor vrijwillige overuren en/of voor netto overuren in de openbare sector:		
a) gepresteerd in 2022 in het kader van de relance:		
1) bezoldigingen:	1378-77	2378-47
2) overuren:	1379-76	2379-46

5. Gepensioneerden in zorgsector (vak IV)

De wet van 20 november 2022 (BS 30.11.2022) stimuleerde gepensioneerden (tijdelijk) om te werken in de zorgsector; die sector gaat gebukt onder een nijpend personeelstekort. Gepensioneerden die in de periode van 1 juli 2022 tot en met 31 maart 2023 in de zorgsector aan de slag waren, worden op de aan hen betaalde bezoldigingen belast tegen een afzonderlijk (voordeel)tarief van 33%, tenzij belasting tegen het gewone tarief voordeliger zou zijn. Op die manier wordt ook vermeden dat gepensioneerden een deel van de belastingvermindering voor hun pensioen zouden verliezen. De bezoldigingen worden aangegeven in rubriek 12 van vak IV, samen met de bezoldigingen van gelegenhedswerknemers in de horeca die al jaren eenzelfde belastingregime ondergaan.

12. Tegen 33 % belastbare bezoldigingen van gelegenhedswerknemers in de horeca en van gepensioneerden in de zorgsector:	1263-95	2263-65
---	---------------	---------------

6. Overuren met belastingvermindering (vak IV)

Overuren met een toeslag (van 20, 50 of 100 procent) zijn niet vrijgesteld, maar geven recht op een belastingvermindering. De vermindering wordt voor de overuren gepresteerd in 2022 beperkt tot 360 uren (horeca) of tot 180 uren (andere sectoren). De beperking tot 130 uren die nog van toepassing was voor de overuren gepresteerd in de eerste helft van 2021, geldt niet langer in 2022. De aangifterubriek G van vak IV is dan ook vereenvoudigd en telt nog slechts twee maxima (180 en 360 uren).

G. OVERUREN DIE RECHT GEVEN OP EEN OVERWERKTOESLAG		
1. Totale aantal werkelijk gepresteerde overuren:		
a) die in aanmerking komen voor de begrenzing tot 180 uren:	1305-53	2305-23
b) die in aanmerking komen voor de begrenzing tot 360 uren:	1317-41	2317-11

7. Covid-taxshelter (vak X)

Met corona komen en gaan fiscale coronamaatregelen. In 2020 en 2021 kon men een belastingvermindering genieten als men investeerde in nieuw uitgegeven aandelen van een kmo-vennootschap die (wegens corona) omzetverlies had geleden. In 2022 kon dergelijke fiscale investering niet meer. Het gedeelte van de belastingvermindering voor investeringen in 2020 en/of 2021 dat niet kon worden verrekend – wegens te weinig verschuldigde belasting voor die jaren – gaat niet verloren, maar kan worden overgedragen naar een van de volgende drie jaren.

Na de overdracht van de belastingvermindering voor de investering van 2020 is in de nieuwe aangifte dan ook voorzien in de overdracht van de vermindering voor de investering van 2021 (code *346). De niet verrekenende over te dragen bedragen zijn opgenomen in het aanslagbiljet van aj. 2022.

I. Overgedragen belastingverminderingen voor in 2020 en 2021 gedane betalingen voor het verwerven van nieuwe aandelen van ondernemingen die hun omzet sterk hebben zien dalen door de Covid-19-pandemie		
1. Overgedragen belastingvermindering voor betalingen gedaan in 2020:	1345-13	2345-80
2. Overgedragen belastingvermindering voor betalingen gedaan in 2021:	1346-12	2346-79

8. Laadstation voor elektrische wagen & huurkijtschelding (vak X)

Ook al is de aangifterubriek K in vak X waar de belastingvermindering wordt gevraagd voor de uitgave voor een laadstation aan de woning, formeel niet gewijzigd, we geven toch volgende fiscale wijziging mee: de *wet van 20 november 2022 houdende diverse fiscale en financiële bepalingen (BS 31.11.2022)* verhoogde het fiscale maximumbedrag van de uitgave van 2022 dat recht geeft op belastingvermindering van 1500 euro tot 1750 euro. Er kan dus in de nieuwe aangifte een belastingvermindering worden gevraagd tot maximaal 787,50 euro (1750 euro x verminderingspercentage van 45 procent).

K. Uitgaven voor de plaatsing van een vast laadstation voor elektrische wagens in of bij de woning:	1365-90	2365-60
---	---------------	---------------

De belastingvermindering die een verhuurder vorig jaar verkreeg wanneer hij de huur kwijtschold die verschuldigd was door zijn huurder (= een wegens de coronacrisis verplicht gesloten onderneming), gold slechts tijdelijk en enkel voor de huurkijtscheldingen in de periode van maart tot en met september 2021. De maatregel kent geen vervolg in 2022. De tijdelijke belastingvermindering voor huurkijtschelding is dus verdwenen in vak X van de nieuwe aangifte.

9. Verenigingswerk 3.0 (vak XV)

Zowel sociaal- als fiscaalrechtelijk is het statuut 'verenigingswerk(er)' vanaf 2022 opnieuw en voor de derde maal hervormd. Het nieuwe fiscale statuut kwam tot stand met de *wet van 26 april 2022 (BS 06.05.2022)*. Zo is de verenigingswerker een gewone werknemer die niet langer verbonden is aan de vereniging met een verenigingswerkersovereenkomst maar wel met een regulier arbeidscontract. De beperking van het toepassingsgebied tot 'hoofdberoep' vervalt. Ook personen die niet voor minstens 4/5 als werknemer in hoofdberoep zijn tewerkgesteld, kunnen 'verenigingswerken'. Het verenigingswerk is wel gelimiteerd. Voor het verenigingswerk in de *sportsector* geldt een beperking tot 450 uren per jaar én tot 150 uren per kwartaal, met uitzondering van het derde kwartaal (de zomer) waarvoor een beperking tot 285 uren geldt. Voor het verenigingswerk in de *socio-culturele sector* geldt een beperking tot 300 uren per jaar én tot

100 uren per kwartaal, met uitzondering van het derde kwartaal (de zomer) waarvoor een beperking tot 190 uren geldt.

De vergoedingen voor verenigingswerk worden fiscaal beschouwd als werknemersbezoldigingen waarvoor een specifiek belastingregime geldt: ze blijven als divers inkomen principieel belast tegen het voordeeltarief van 20% (met toepassing van een verplicht kostenforfait van 50%), op voorwaarde dat de uur-grenzen (zie hoger) niet worden overschreden. Bij overschrijding van die uur-grenzen zijn álle voor dat jaar betaalde vergoedingen voor verenigingswerk onweerlegbaar belastbaar als beroepsinkomsten (= werknemersbezoldigingen in vak IV). Daarnaast blijft fiscaal echter ook het jaarlijkse vergoedingsplafond van, geïndexeerd voor aj. 2023, 6540 euro behouden (voor inkomsten uit verenigingswerk en deeleconomie samen). Bij overschrijding van die jaargrens zijn alle vergoedingen voor verenigingswerk (én deeleconomie-inkomsten) *weerlegbaar* belastbaar als beroepsinkomsten.

Nieuw is de bepaling van het belastbare bedrag van de inkomsten uit verenigingswerk. Dat wordt niet meer vastgesteld op basis van 50% (= na aftrek verplicht wettelijk kostenforfait) van het door de vereniging geregistreerde bedrag op www.verenigingswerk.be, maar op basis van 50% van het bij wet bepaalde brutobedrag. Dat brutobedrag omvat álle beloningen voor de tewerkstelling als verenigingswerker, inclusief eventuele vervangingsinkomsten en de in artikel 38 WIB92 vermelde vrijgestelde 'beroepsinkomsten' zoals maaltijdcheques, tussenkomsten in woon-werkverkeer, fietsvergoedingen, etc. Maaltijdcheques en andere (sociale) voordelen maken zo deel uit van het brutobedrag en zijn dus voor de verenigingswerker belastbaar als divers inkomen (tegen 20%). De vrijstelling van artikel 38 WIB92 voor cheques en andere (sociale) voordelen geldt immers enkel inzake beroepsinkomsten en niet inzake diverse inkomsten. Terugbetalingen van 'eigen kosten van de werkgever' vallen niet onder het belastbare brutobedrag.

Nieuw is verder dat de vereniging ook verplicht een fiscale inkomstenfiche (nieuwe fiche 281.27) moet opstellen en uitreiken aan de verenigingswerker en aan de fiscus. In principe zijn de inkomsten uit verenigingswerk niet onderworpen aan bedrijfsvoorheffing (BV), maar in de praktijk is het mogelijk dat er toch BV is ingehouden door de 'werkgever' in de periode van 1 januari 2022 tot 15 mei 2022 (= 10 dagen na publicatie van de wet van 26 april 2022 inzake het verenigingswerk, tijdstip waarop het voor iedereen duidelijk was dat er geen BV verschuldigd is). Die eventueel ingehouden BV is uiteraard verrekenbaar met de verschuldigde belasting, en moet daarom worden opgenomen in de nieuwe aangifte. Dat gebeurt in de nieuwe rubriek B.1.b.2. van vak XV (code *465). Aangezien in 2023 geen BV meer wordt ingehouden op vergoedingen voor verenigingswerk, zal die code volgend jaar uit de aangifte verdwijnen.

b) beloningen voor verenigingsactiviteiten:		
1) brutobedrag:	1462-90	2462-60
2) bedrijfsvoorheffing:	1465-87	2465-57

Nieuw is tenslotte ook dat de in het kader van een arbeidsovereenkomst voor studenten behaalde inkomsten uit verenigingswerk, net als de inkomsten uit hun studentenjob, en samen met die inkomsten, als bestaansmiddelen worden vrijgesteld ten belope van 2910 euro.

10. Belastingkrediet verhoging kilometervergoeding (vak XIX)

De wet van 20 november 2022 houdende diverse fiscale en financiële bepalingen (BS 30.11.2022) voert voor aj. 2023 tijdelijk een nieuw belastingkrediet in die werkgevers (onderworpen aan de personenbelasting of vennootschapsbelasting) ertoe aanzette om de forfaitaire kilometervergoeding die zij aan hun werknemers toekennen voor dienstverplaatsingen (= andere beroepsverplaatsingen dan woon-werkverkeer) in 2022 te verhogen. Op die manier moesten de gestegen vervoerskosten voor beroepsverplaatsingen (klantenbezoeken, verplaatsing tussen verschillende werkplaatsen,...) die werknemers in opdracht van hun werkgever met hun eigen voertuig maken, gedeeltelijk worden gecompenseerd.

De forfaitaire kilometervergoeding is als 'eigen kosten van de werkgever' vrijgesteld van belasting in hoofde van de werknemer als de vergoeding niet meer bedraagt dan:

<i>Periode</i>	<i>Vergoeding in euro/km</i>
01.01.2023 – 31.03.2023	0,4259
01.10.2022 - 31.12.2022	0,4201
01.07.2022 - 30.09.2022	0,4170
01.03.2022 - 30.06.2022	0,4020
01.07.2021 - 28.02.2022	0,3707

Verhoogde de werkgever zijn toegekende kilometervergoeding (tot maximaal de hierboven vermelde forfaits), dan wordt hij fiscaal beloond met een belastingkrediet. Dat belastingkrediet is in de praktijk doorgaans van toepassing in de vennootschapsbelasting, maar voor de enkele 'werkgevers natuurlijke personen' ook in de personenbelasting.

Het belastingkrediet is progressief en wordt berekend op de *verhoging* van de kilometervergoeding die uiterlijk 31 december 2022 is toegekend voor dienstverplaatsingen in de periode van 1 maart 2022 tot en met 31 december 2022. Het belastingkrediet wordt dus niet berekend op de kilometervergoeding zelf, maar wel op de verhoging van die vergoeding. Het belastingkrediet is technisch complex en wordt berekend volgens een tweeledige formule (zie *monkey.be*). Het gedeelte van de verhoging boven 37,07 cent wordt volledig toegekend als belastingkrediet; het gedeelte van de verhoging tot en met 37,07 cent wordt slechts gedeeltelijk omgezet in een belastingkrediet.

Het tijdelijke belastingkrediet is van toepassing op de vanaf 1 maart 2022 en uiterlijk 31 december 2022 toegekende verhogingen van de kilometervergoeding voor dienstverplaatsingen gedaan in dezelfde periode. Het belastingkrediet geldt voor het belastbaar tijdperk waarin de verhoging van de kilometervergoeding wordt toegekend. In de PB is dat doorgaans het belastbare tijdperk 2022, aanslagjaar 2023. De werkgever (natuurlijke persoon) vraagt het belastingkrediet aan in de nieuwe rubriek 5 van vak XIX van de aangifte (code *760).

5. Belastingkrediet voor de verhoging van de forfaitaire kilometervergoeding voor dienstverplaatsingen:	1760-83	2760-53
---	----------------------	----------------------

Voor een uitgebreid berekeningsvoorbeeld, zie monkey.be.

Jef Wellens, Fiscalist Wolters Kluwer